

KOŠICE

Košice sú otvoreným a priateľským mestom, ktoré srdečne víta cudzincov prichádzajúcich za prácou, štúdiom či podnikaním. Ponúkajú pestré možnosti profesionálneho uplatnenia, kvalitné vzdelávacie inštitúcie a priaznivé podnikateľské prostredie. S bohatou kultúrou, živým spoločenským životom a multikultúrnou atmosférou sa Košice stávajú miestom, kde sa ľudia z rôznych krajín cítia ako doma. Košičania sú známi svojou pohostinnosťou a ochotou pomôcť cudzincom pri integrácii do miestnej komunity.

Centrum podpory cudzincov

Cieľom Magistrátu mesta Košice je túto podporu systematicky rozvíjať. Aj preto v jeho štruktúrach pôsobí **Centrum podpory cudzincov**, ktoré poskytuje svoje služby prostredníctvom **kancelárie prvého kontaktu (KPK) pre cudzincov**.

Toto pracovisko je súčasťou kancelárie prvého kontaktu, ktorá slúži všetkým občanom mesta. V KPK sa poskytujú najmä tieto služby:

- informačné služby: poskytovanie všeobecných informácií o mestských službách a postupoch,
- overovanie dokumentov: úradné overovanie kópií dokumentov a podpisov,
- parkovanie - vydávanie parkovacích kariet,
- platba miestnych poplatkov: možnosť platenia daní, poplatkov za odvoz odpadu a iných platieb v pokladni.

Centrum podpory cudzincov poskytuje konzultácie o mestských službách, legalizáciu pobytu, vzdelávaní a ďalších aspektoch života na Slovensku. Klientom poskytuje aj možnosť sprievodu a tlmočenia v iných inštitúciách.

VSTUP A POBYT

Vstup na Slovensko

Košice sú druhým najväčším mestom Slovenskej republiky, ktorá je členom Európskej únie a súčasťou schengenského priestoru. Na vstup a pobyt v Slovenskej republike je potrebné splniť určité podmienky.

Ak ste občanom tretej krajiny (t. j. krajiny mimo Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarska) a:

- nepotrebuje víza na vstup do SR, alebo
- máte udelené schengenské, resp. národné vízum, alebo
- máte na území SR udelený prechodný alebo trvalý pobyt,

môžete prekračovať vnútorné hranice členských štátov bez hraničnej kontroly. Na Slovensko môžete vstúpiť cez ktorýkoľvek štát, ktorý je členom schengenského priestoru alebo cez vonkajšiu hranicu EÚ.

V prípade Slovenska je vonkajšou hranicou iba štátна hranica s Ukrajinou. Nachádza sa na nej niekoľko hraničných priechodov:

- Vyšné Nemecké – Užhorod: určený pre všetky druhy osobnej dopravy,
- Ubla – Malyj Bereznyj: určený pre osobnú dopravu do 3,5 tony,
- Malé Slemence – Velyki Selmenci: určený pre peších (priechod môžu využívať len občania EHP a Ukrajiny),
- Čierna nad Tisou – Čop: zabezpečuje osobné železničné spojenie medzi Slovenskom a Ukrajinou.

Na cestu do Košíc môžete využiť akékoľvek letisko v schengenskom priestore. Mesto Košice má vlastné medzinárodné letisko s množstvom priamych leteckých spojení. Najbližšie medzinárodné letiská sú v mestách:

- Budapešť,
- Bratislava,
- Viedeň,
- Varšava,
- Krakov.

S týmito mestami majú Košice priame letecké, železničné alebo autobusové spojenie.

Zoznam krajín, ktorých štátni príslušníci nepodliehajú vízovej povinnosti pri vstupe do SR, sa nachádza na webovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky: <https://www.minv.sk/?bevvizovy-rezim>

Ak ste občanom niektorej z týchto krajín, môžete pricestovať na Slovensko na základe platného cestovného pasu a zdržiavať sa tu bez víza najviac 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia.

Ak nie ste občanom krajiny oslobodenej od vízovej povinnosti, musíte mať na vstup a pobyt na Slovensku do 90 dní vydané schengenské vízum. Na vstup a pobyt na území Slovenskej republiky vás tiež oprávňuje národné vízum vydané SR.

Typy víz a povolení na pobyt pre cudzincov na Slovensku

Košice sa v posledných rokoch stávajú atraktívou destináciou nielen pre turistov, ale aj pre ľudí, ktorí tu hľadajú pracovné príležitosti, vzdelanie alebo chcú podnikať. Pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky sa však riadi presne stanovenými pravidlami a zákonom.

Jedným z hlavných nástrojov kontroly a regulácie vstupu a pobytu cudzincov sú víza a povolenia na pobyt. Ak nepatríte medzi štátnych príslušníkov krajín oslobodených od vízovej povinnosti, musíte si na vstup na Slovensko vybaviť vízum alebo byť držiteľom platného povolenia na niektorý z typov pobytu.

Víza

Na vstup do Slovenskej republiky a krátkodobý pobyt na jej území vás oprávňujú víza. Poznáme niekoľko druhov víz:

1. Schengenské vízum (typ C) – krátkodobý pobyt

Schengenské vízum umožňuje cudzincom vstup a pobyt na území Slovenska (a celého Schengenského priestoru) na dobu **najviac 90 dní v rámci 180-dňového obdobia**. Je určené najmä na účely:

- turistika,
- obchodné stretnutia,
- návštevy rodiny a priateľov,
- krátkodobé školenia alebo semináre.

Vízum typu C neumožňuje dlhodobý pobyt ani zamestnanie, s výnimkami stanovenými zákonom.

2. Národné vízum (typ D) – dlhodobý pobyt

Národné vízum typu D je určené pre cudzincov, ktorí plánujú na Slovensku zostať **viac ako 90 dní**, ale zvyčajne **menej ako jeden rok**. Vydáva sa najčastejšie na tieto účely:

- štúdium,
- výskum,
- zamestnanie,
- podnikanie,
- dobrovoľnícke aktivity alebo kultúrne výmeny.

Držiteľ tohto víza má možnosť po príchode na Slovensko požiadať o prechodný pobyt.

3. Povolenie na prechodný pobyt

Prechodný pobyt umožňuje cudzincom zotrvať na Slovensku **dlhšie ako 90 dní**, zvyčajne na obdobie maximálne **do 5 rokov** (s možnosťou predĺženia). Je najčastejšou formou legálneho pobytu pre tých, ktorí sa chcú na Slovensku dočasne usadiť.

4. Povolenie na trvalý pobyt

Cudzinci, ktorí sa chcú na Slovensku usadiť dlhodobo alebo natrvalo, môžu požiadať **o trvalý pobyt**.

5. Tolerovaný pobyt

Tolerovaný pobyt je **špecifická forma prechodného pobytu**, ktorá sa udeľuje cudzincovi, ktorého nie je možné z rôznych dôvodov vyhostiť.

6. Dlhodobý pobyt

Dlhodobý pobyt je špecifický typ pobytu, ktorý sa udeľuje štátnym príslušníkom tretích krajín za splnenia určitých podmienok. V praxi je už považovaný za pobyt, pri ktorom má cudzinec práva ako pri trvalom pobycie (zdravotné poistenie a pod.).

Pravidlá pre vstup a pobyt cudzincov na Slovensku sú komplexné, no zároveň jasne definované. Pre jednotlivcov aj inštitúcie je dôležité poznať rozdiely medzi jednotlivými typmi víz a povolení, aby sa predišlo nedorozumeniam a právnym komplikáciám. V prípade záujmu o dlhší pobyt či zamestnanie na Slovensku sa vždy odporúča kontaktovať príslušné orgány – cudzineckú políciu, veľvyslanectvo, zamestnávateľa alebo špecializovaného právnika.

Právna úprava pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky

Právnou normou, ktorá upravuje pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky, je zákon č. 404/2011 Z. z. o pobete cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobete cudzincov“).

V zmysle tohto zákona rozlišujeme niekoľko druhov pobytu cudzincov, ktoré sa odlišujú najmä podľa toho, či sú vydávané občanom tretích krajín a ich rodinným príslušníkom, alebo občanom členských štátov Európskej únie a ich rodinným príslušníkom, ďalej podľa doby, na ktorú sú vydávané, a podľa účelu, na ktorý sú vydávané.

Pobyty štátnych príslušníkov tretích krajín sú definované v prvej hlatej tretej časti zákona o pobete cudzincov. Zákon rozlišuje tri typy pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín, a to:

- prechodný pobyt,
- trvalý pobyt,
- tolerovaný pobyt.

Prechodný pobyt

Prechodný pobyt, ktorý bol udelený štátnemu príslušníkovi tretej krajiny na území Slovenskej republiky, mu umožňuje zdržiavať sa na území Slovenska, vycestovať a opäťovne vstupovať na Slovensko počas obdobia, na ktoré mu bol pobyt vydaný. Prechodný pobyt môže byť vydaný len na jeden konkrétny účel. Ak chce cudzinec s prechodným pobytom vykonávať inú činnosť, musí požiadať o vydanie nového prechodného pobytu na iný účel (t. j. vykonať zmenu účelu pobytu). Výnimku tvoria študenti s prechodným pobytom vydaným na účel štúdia – tí môžu bez zmeny účelu pobytu na území Slovenskej republiky podnikať alebo pracovať, pričom dĺžka pracovného času študentov je obmedzená zákonom o službách zamestnanosti.

Rodinní príslušníci štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú vydaný prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny, môžu tiež podnikať alebo po 9 mesiacoch nepretržitého pobytu na účel zlúčenia rodiny sa môžu zamestnať bez povolenia na zamestnanie, resp. bez potvrdenia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta.

Osobitné postavenie majú občania tretích krajín, ktorým bol udelený prechodný pobyt ako osobám s postavením Slovákov žijúcich v zahraničí. Tieto osoby môžu od dňa udelenia prechodného pobytu na Slovensku podnikať a pracovať bez potreby získania pracovného povolenia alebo potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta.

Všetci cudzinci s akýmkoľvek prechodným pobytom môžu na Slovensku študovať bez nutnosti meniť účel pobytu.

Zákon rozlišuje niekoľko typov prechodných pobytov, ktoré sa delia podľa účelu, na ktorý sú vydané. Ide o prechodný pobyt:

- na účel podnikania,

- na účel zamestnania,
- na účel štúdia,
- na účel osobitnej činnosti,
- na účel výskumu a vývoja,
- na účel zlúčenia rodiny,
- iné.

Za prechodný pobyt na území Slovenskej republiky sa považuje aj prechodný pobyt na základe modrej karty Európskej únie vydanej v zmysle zákona o pobytu cudzincov.

Trvalý pobyt

Trvalý pobyt oprávňuje štátneho príslušníka tretej krajiny zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, vycestovať a opäťovne sa vrátiť počas obdobia, na ktoré mu bol vydaný. Trvalý pobyt podľa zákona rozlišujeme nasledovne:

- trvalý pobyt na päť rokov,
- trvalý pobyt na neobmedzený čas,
- pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny s postavením osoby s dlhodobým pobytom Európskej únie (dlhodobý pobyt).

Trvalý pobyt na päť rokov

Trvalý pobyt na päť rokov môže byť udelený presne vymedzeným kategóriám osôb. Ide o štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí sú:

- manželom/manželkou alebo závislým príbuzným v priamom rade štátneho občana Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- slobodným dieťaťom mladším ako 18 rokov, zvereným do osobnej starostlivosti štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je manželom štátneho občana Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky,
- slobodným dieťaťom mladším ako 18 rokov alebo dieťaťom mladším ako 18 rokov, ktoré je zverené do osobnej starostlivosti štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na päť rokov,
- nezaopatreným dieťaťom štátneho príslušníka s trvalým pobytom, ktoré je staršie ako 18 rokov a z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu sa o seba nedokáže postarať,
- alebo ak je to v záujme Slovenskej republiky.

Trvalý pobyt na neobmedzený čas

Trvalý pobyt na neobmedzený čas môže byť v zmysle zákona udelený štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorí:

- majú najmenej 4 roky udelený trvalý pobyt v zmysle zákona o pobytu (trvalý pobyt na 5 rokov),
- sú slobodným dieťaťom mladším ako 18 rokov, prípadne dieťaťom mladším ako 18 rokov zvereným do osobnej starostlivosti štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má trvalý pobyt na neobmedzený čas.

Vo výnimočných prípadoch môže Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky udeliť trvalý pobyt na neobmedzený čas aj vtedy, ak nie sú splnené vyššie uvedené podmienky. Ide najmä o prípady, keď je to potrebné na poskytnutie ochrany a pomoci svedkovi, osobe bez štátnej príslušnosti, na základe návrhu Slovenskej informačnej služby či vojenského spravodajstva z dôvodov bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky a podobne.

Dlhodobý pobyt

Dlhodobý pobyt môže byť podľa zákona o pobytu cudzincov udelený na neobmedzený čas. Policajný útvar môže dlhodobý pobyt udeliť napríklad štátному príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava oprávnene a nepretržite po dobu najmenej piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti, alebo ktorý má ako držiteľ modrej karty EÚ päť rokov oprávnený a nepretržitý pobyt na území členských štátov a zároveň sa na území Slovenskej republiky zdržiava ako držiteľ modrej karty najmenej dva roky pred podaním žiadosti.

Pobyt občana Únie a rodinného príslušníka občana Únie

Osobitnú kategóriu cudzincov s pobytom na území Slovenskej republiky tvoria občania Európskej únie a ich rodinní príslušníci. Pobyt občana Únie sa považuje za trvalý pobyt.

Podľa platných právnych predpisov sa môže občan Únie, ktorý má platný doklad totožnosti alebo cestovný pas, bez obmedzení a bez splnenia ďalších formalít zdržiavať na území Slovenskej republiky až 3 mesiace odo dňa vstupu na jej územie.

Občan Únie má právo na pobyt na území Slovenskej republiky počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace napríklad v prípade, ak:

- je zamestnaný na území Slovenskej republiky,
- je samostatne zárobkovo činnou osobou,
- má dostatočné prostriedky pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestal záťažou pre sociálny systém Slovenskej republiky,
- študuje na základnej, strednej alebo vysokej škole na území Slovenskej republiky a podobne.

Aj občan Únie má právo na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Táto situácia nastáva vtedy, ak sa občan Únie zdržiava na Slovensku oprávnene a nepretržite počas obdobia piatich rokov.

Rodinný príslušník občana Únie má právo na pobyt na území Slovenskej republiky aj na obdobie dlhšie ako tri mesiace, ak občan Únie, ktorého sprevádzza alebo ku ktorému sa pripája (garant), splňa podmienky na pobyt alebo trvalý pobyt v Slovenskej republike.

Prechodný pobyt na účel podnikania

Geografická poloha Košíc, relatívny dostatok pracovnej sily, podpora samosprávnych orgánov a rozvíjajúca sa dopravná infraštruktúra robia z mesta dobrý odrazový mostík nielen pre podnikanie v Európe, ale aj pre expanziu na východné trhy. Košice tak predstavujú prirodzenú bránu medzi Európu a krajinami bývalého Sovietskeho zväzu.

Podnikanie cudzincov na Slovensku sa riadi rovnakými pravidlami ako podnikanie občanov Slovenskej republiky. Základnou podmienkou pre podnikanie cudzincov z tretích krajín (krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie) je získanie príslušného povolenia na prechodný pobyt.

V zmysle zákona č. 404/2011 Z. z. o pobute cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, môže cudzinec na Slovensku podnikať ako živnostník alebo ako štatutárny orgán obchodnej spoločnosti či družstva. Prechodný pobyt na účel podnikania je možné získať až na obdobie troch rokov. Rozhodnutie o dĺžke pobytu je v kompetencii príslušných oddelení cudzineckej polície, avšak štandardne je prvý pobyt na účel podnikania udelený na dva roky.

Na získanie povolenia na podnikanie je potrebné preukázať štyri základné skutočnosti:

- účel pobytu,
- finančné zabezpečenie pobytu,
- zabezpečenie ubytovania,
- bezúhonnosť.

Účel pobytu

Pri podnikaní formou živnosti sa účel pobytu preukazuje najmä predložením osvedčenia o živnostenskom oprávnení (tzv. živnostenský list). Samotná živnosť je definovaná v zákone č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, v znení neskorších predpisov.

Živnosť sa zakladá prostredníctvom ohlášenia, ktoré sa vykonáva na miestne príslušnom okresnom úrade, odbore živnostenského podnikania. Pri ohlasovaní živnosti cudzincami je potrebné okresnému úradu predložiť:

- doklad totožnosti (doklad potvrdzujúci plnoletosť). V prípade cudzincov je to platný cestovný pas,
- doklad o bezúhonnosti (výpis z registra trestov domovského štátu). Tento doklad by mal byť overený príslušnými orgánmi pre použitie v zahraničí (apostille, vyšše overenie),
- doklad potvrdzujúci odbornú spôsobilosť (ak sa ohlasuje viazaná alebo remeselná živnosť),
- doklad o oprávnení používať nehnuteľnosť, ktorá je uvedená ako miesto podnikania,
- súhlas zodpovedného zástupcu s ustanovením do funkcie (v prípade, ak podnikateľ sám nespĺňa podmienky odbornej spôsobilosti).

Pri podnikaní ako štatutárny orgán obchodnej spoločnosti alebo družstva sa účel pobytu preukazuje najmä dvoma spôsobmi.

Prvým spôsobom je predloženie podnikateľského plánu, ktorého obsah a forma sú určené osobitnými predpismi. Tento podnikateľský plán sa následne zasiela Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky, ktoré posudzuje, či bude plánované podnikanie cudzinca prínosom pre ekonomiku Slovenskej republiky. Podnikateľský plán sa predkladá v prípade, ak bude cudzinec štatutárnym zástupcom spoločnosti (družstva), ktorá ešte nevznikla, a nie je zapísaná v obchodnom registri.

V prípade, že cudzinec bude pôsobiť ako štatutárny zástupca už existujúcej obchodnej spoločnosti alebo družstva, účel pobytu sa preukazuje výpisom z obchodného registra príslušného subjektu.

Ďalším dokladom, ktorý sa predkladá pri podaní žiadosti a ktorý potvrdzuje účel pobytu, je dokument, na základe ktorého bol cudzinec ustanovený do funkcie štatutárneho zástupcu obchodnej spoločnosti alebo družstva (rozhodnutie valného zhromaždenia, zakladateľská listina, spoločenská zmluva).

Finančné zabezpečenie pobytu

Pri finančnom zabezpečení pobytu sa dokladuje dostatok finančných prostriedkov pre život na Slovensku a tiež pre podnikanie na území Slovenskej republiky.

Pri podnikaní formou živnosti je potrebné dokladovať nasledujúce finančné zabezpečenie:

- minimálne 12-násobok životného minima - táto suma dokladuje dostaok finančných prostriedkov na to, aby sa cudzinec nestal záťažou pre sociálny systém Slovenskej republiky.
- minimálne 20-násobok životného minima - táto suma dokladuje dostaok finančných prostriedkov potrebných na vedenie podnikateľskej činnosti na území Slovenskej republiky.

Pozor, výška životného minima sa každoročne mení a preto je potrebné si jej výšku overovať v čase podania žiadosti.

Obe uvedené sumy sa dokladujú výpisom z účtu za posledné tri mesiace, pričom účet musí byť vedený na meno štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý žiada o pobyt. Výpis z účtu môže byť vystavený aj v domovskom štáte, avšak takéto potvrdenie musí byť preložené do slovenského jazyka prekladateľom, ktorý je zapísaný v zozname znalcov, prekladateľov a tlmočníkov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

Prechodný pobyt na účel zamestnania

Prechodný pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín na účel zamestnania na území Slovenskej republiky je upravený viacerými právnymi predpismi. Tie môžeme rozdeliť do dvoch skupín. Prvú skupinu tvoria právne predpisy, ktoré upravujú samotné zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky. Druhú skupinu predstavujú právne normy, ktoré upravujú pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín na území Slovenskej republiky, ak je účelom ich pobytu zamestnanie.

Najdôležitejším právnym predpisom je zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“). Podľa tohto zákona môže zamestnávateľ zamestnávať štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý:

- je držiteľom modrej karty Európskej únie,
- má udelený prechodný pobyt na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, vydaného príslušným úradom práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR),
- má udelené povolenie na zamestnanie a prechodný pobyt na účel zamestnania,
- má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny,
- má udelené povolenie na zamestnanie a udelený prechodný pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má priznané postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte Európskej únie,
- má vydané potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta zodpovedajúceho vysokokvalifikovanému zamestnaniu, ktoré obsahuje súhlas s jeho obsadením, a zároveň má **prijatú žiadosť** o vydanie modrej karty spolu so všetkými náležitosťami podľa zákona o pobytu cudzincov, a to odo dňa platnosti potvrdenia do právoplatného skončenia konania o vydanie modrej karty,
- má vydané potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré obsahuje súhlas s jeho obsadením, a má **prijatú žiadosť** o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania spolu so všetkými náležitosťami podľa zákona o pobytu cudzincov, a to odo dňa platnosti potvrdenia do právoplatného skončenia konania o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania, alebo
- spĺňa iné zákonom stanovené podmienky.

Každá z týchto možností má svoje pravidlá a úskalia, preto sa aspoň tým najčastejšie využívaným budeme venovať podrobnejšie.

Zamestnávanie na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta

Potvrdenie sa vydáva na základe žiadosti zamestnávateľa. V praxi je však potrebné dodržať presne stanovený postup. Najdôležitejšie je dodržať lehotu medzi nahlásením voľného pracovného miesta na príslušnom ÚPSVaR a podaním žiadosti o prechodný pobyt na účel zamestnania na príslušnom oddelení cudzineckej polície. Táto lehota sa lísi v závislosti od toho, o akú kategóriu zamestnanca z tretej krajiny ide. Sú aj kategórie zamestnaní, pri ktorých sa potvrdenie vydáva aj bez prihliadnutia na situáciu na trhu práce.

Povolenie na zamestnanie

Povolenie na zamestnanie môže byť štátному príslušníkovi tretej krajiny udelené na základe písomnej žiadosti, ktorú môže podať samotný štátny príslušník tretej krajiny, jeho budúci zamestnávateľ, alebo právnická či fyzická osoba, ku ktorej bude cudzinec vyslaný na výkon práce.

Upozorňujeme, že na vydanie povolenia na zamestnanie nie je právny nárok.

Povolenie na zamestnanie môže byť vydané štátному príslušníkovi tretej krajiny v týchto prípadoch:

- ak ide o zamestnanie na účel sezónnej práce na dobu najviac 90 dní počas 12 po sebe nasledujúcich mesiacov,
- ak bude zamestnaný ako námorník,
- ak má udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny,
- ak má udelený prechodný pobyt ako osoba s priznaným dlhodobým pobytom v členskom štáte EÚ.

K žiadosti o udelenie povolenia na zamestnanie štátneho príslušníka tretej krajiny je potrebné priložiť doklady, ktoré potvrdzujú skutočnosti uvedené v žiadosti a zodpovedajú typu podávanej žiadosti.

Vzhľadom na to, že prax úradov práce pri rozhodovaní o žiadostiach nie je vždy jednotná, odporúčame, aby ste si zoznam potrebných dokladov vopred prekonzultovali so zodpovedným pracovníkom príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Samozrejme, všetky doklady vydané v zahraničí musia byť preložené do slovenského jazyka prekladateľom zaregistrovaným v zozname znalcov, prekladateľov a tlmočníkov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

Osobitnú kategóriu tvoria občania tretích krajín, pri ktorých sa povolenie na zamestnanie alebo potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta nevyžaduje. Do tejto kategórie patria najmä tí štátni príslušníci tretích krajín, ktorí:

- majú udelený trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- majú udelený prechodný pobyt ako osoby, ktorým bolo priznané postavenie osôb s dlhodobým pobytom v členskom štáte EÚ (po uplynutí 12 mesiacov odo dňa udelenia prechodného pobytu, v opačnom prípade sa vyžaduje potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta – lehota na skúmanie situácie na trhu práce je **20 pracovných dní**),
- majú udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny, a to po uplynutí 9 mesiacov nepretržitého pobytu na území Slovenskej republiky, alebo sú rodinnými príslušníkmi držiteľov modrej karty, prípadne rodinnými príslušníkmi občana tretej krajiny, **ktorí majú udelený prechodný pobyt na účel výskumu a vývoja**,
- sú rodinnými príslušníkmi občana Európskej únie, ktorý má právo na pobyt na území Slovenskej republiky,
- majú udelený prechodný pobyt na účel štúdia (ak výkon práce nepresiahne u všetkých zamestnávateľov spolu 10 hodín týždenne, alebo 20 hodín týždenne pre študentov vysokých škôl, resp. zodpovedajúci počet dní a mesiacov za rok), atď.

Druhou dôležitou právnou normou, ktorá súvisí so zamestnávaním štátnych príslušníkov tretích krajín na Slovensku, je zákon č. 404/2011 Z. z. o pobete cudzincov v znení neskorších predpisov. Policajný útvar môže udeliť prechodný pobyt cudzincovi na základe potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta alebo na základe povolenia na zamestnanie.

Prechodný pobyt na účel zamestnania sa po splnení zákonných podmienok v niektorých prípadoch nevyžaduje.

U štátnych príslušníkov tretích krajín sa prechodný pobyt nevyžaduje počas prvých 90 dní pobytu na území Slovenskej republiky v prípade, ak:

- pracujú pre významného zahraničného investora v Slovenskej republike,
- sú vyslaní zamestnávateľom so sídlom v členskom štáte EÚ na územie Slovenskej republiky v rámci zabezpečovania služieb poskytovaných týmto zamestnávateľom,
- sú zamestnaní v medzinárodnej hromadnej doprave a na výkon práce na území Slovenskej republiky sú vyslaní svojim zahraničným zamestnávateľom,
- zabezpečujú na základe obchodnej zmluvy dodávky tovaru alebo služieb, pričom tento tovar dodávajú alebo vykonávajú montáž, záručné a opravárenské práce, práce týkajúce sa nastavenia systémov výrobných zariadení, programátorské práce alebo odborné školenia, a trvanie ich pracovnoprávneho vzťahu alebo vyslania na výkon práce nepresiahne celkovo 90 dní v kalendárnom roku,
- na základne obchodnej zmluvy zabezpečujú pre obchodnú spoločnosť, ktorej bola poskytnutá investičná pomoc, dodávky tovaru alebo služieb, ktoré dodávajú alebo vykonávajú montáž, záručné a opravárenské práce, práce týkajúce sa nastavenia systémov výrobných zariadení, programátorské práce alebo odborné školenia, a to počas obdobia, na ktoré bolo vydané rozhodnutie o schválení investičnej pomoci,
- vykonávajú sezónne zamestnanie,
- poskytujú odborné školenia pre centrum podnikových služieb.

Zároveň musia byť splnené aj ďalšie zákonné podmienky, a to že sa cudzinec musí na území Slovenskej republiky zdržiavať oprávnene a musí si splniť ohlasovaciu povinnosť voči príslušnému policajnému útvaru v zmysle ustanovení § 111 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobytu cudzincov.

Prechodný pobyt na účel zamestnania môže byť štátному príslušníkovi tretej krajiny udelený na obdobie do 5 rokov. Dĺžka obdobia pobytu sa odvíja od doby uvedenej v potvrdení o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta alebo od doby platnosti povolenia na zamestnanie.

Pre získanie povolenia na pobyt na účel zamestnania je potrebné preukázať tieto základné skutočnosti:

- účel pobytu,
- finančné zabezpečenie pobytu,
- zabezpečenie ubytovania,
- bezúhonnosť.

Účel pobytu

Pri prechodnom pobytne na účel zamestnania sa účel pobytu preukazuje písomným príslužom zamestnávateľa na prijatie štátneho príslušníka tretej krajiny do zamestnania, alebo pracovnou zmluvou a potvrdením o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta štátnym príslušníkom tretej krajiny.

V prípade, že má štátny príslušník tretej krajiny vydané povolenie na zamestnanie, toto povolenie sa považuje za doklad potvrdzujúci účel pobytu na území Slovenskej republiky.

Ak sa pri podaní žiadosti nevyžaduje povolenie na zamestnanie, túto skutočnosť je potrebné preukázať príslušným potvrdením.

Finančné zabezpečenie pobytu

Pri prechodnom pobytne na účel zamestnania je potrebné preukázať, že žiadateľ má dostatok finančných prostriedkov na život na území Slovenskej republiky. Táto skutočnosť sa dokladuje potvrdením zamestnávateľa o výške vyplácanej mzdy (napríklad formou pracovnej zmluvy alebo samostatného potvrdenia), alebo výpisom z bankového účtu vedeného na meno žiadateľa (štátneho príslušníka tretej krajiny) za posledné tri mesiace.

Prechodný pobyt na účel štúdia

Štatistiky z posledného obdobia ukazujú, že počet zahraničných študentov na niektorých slovenských univerzitách neustále rastie. Väčšina z týchto študentov štuje v anglickom jazyku.

Existujú však aj študenti, ktorí využívajú skutočnosť, že ak absolvujú študijný program v štátom jazyku (slovenčine), môžu študovať za rovnakých podmienok ako slovenskí študenti – teda bezplatne.

Okruh osôb, ktorým môže byť udelený prechodný pobyt na účel štúdia, je upravený v § 24 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobycie cudzincov. V zmysle tohto ustanovenia môže policajný útvar udeliť prechodný pobyt na účel štúdia štátному príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je:

- žiakom strednej školy,
- poslucháčom jazykovej školy,
- študentom vyskej školy,
- účastníkom jazykovej alebo odbornej prípravy na štúdium na vysokej škole, ktorá je organizovaná vysokou školou v Slovenskej republike.

Prechodný pobyt na účel štúdia môže byť štátному príslušníkovi tretej krajiny udelený až na obdobie 6 rokov. Toto obdobie sa zvyčajne odvija od štandardnej dĺžky štúdia, ktorá je stanovená pre jednotlivé stupne štúdia fakultami (respektíve univerzitami) v súlade s akreditáciou ich študijných programov.

- Študentom prvého stupňa štúdia (bakalárskeho) sa pobyt udeľuje spravidla na obdobie 3 rokov.
- Študentom druhého stupňa (magisterského, inžinierskeho) sa pobyt obvykle udeľuje na 2 roky.
- Výnimku predstavujú najmä odbory ako všeobecné lekárstvo či stomatológia, kde štandardná dĺžka štúdia dosahuje až 6 rokov.

Rovnako ako pri iných druhoch prechodného pobytu, aj v prípade pobytu na účel štúdia je potrebné preukázať splnenie štyroch základných podmienok:

- účel pobytu,
- finančné zabezpečenie pobytu,
- zabezpečenie ubytovania,
- bezúhonnosť.

Účel pobytu

Pri prechodenom pobete na účel štúdia sa účel pobytu preukazuje:

- potvrdením príslušného orgánu štátnej správy alebo školy o prijatí štátneho príslušníka tretej krajiny na štúdium,
- potvrdením organizácie, ktorá administratívne zabezpečuje programy schválené vládou Slovenskej republiky alebo programy Európskej únie, a to na základe zmluvy s príslušným orgánom štátnej správy.

Uvedené doklady potvrdzujúce účel pobytu musia byť predložené v originálnom vyhotovení.

Finančné zabezpečenie pobytu

Vzhľadom na to, že o prechodný pobyt na účel štúdia môžu žiadať aj osoby mladšie ako 18 rokov, má problematika finančného zabezpečenia svoje špecifiká. Dokladom o finančnom zabezpečení žiadateľ preukazuje, že disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na život na území Slovenskej republiky a že sa nestane záťažou pre jej sociálny systém.

Pri žiadosti o prechodný pobyt na účel štúdia je potrebné preukázať finančné zabezpečenie:

- vo výške minimálne 12-násobku životného minima pre osoby staršie ako 18 rokov
Finančné zabezpečenie sa preukazuje výpisom z účtu za posledné tri mesiace, pričom účet musí byť vedený na meno štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý o pobyt žiada. Výpis môže byť aj z banky v domovskom štáte, avšak v takom prípade musí byť úradne preložený do slovenského jazyka prekladateľom zapísaným v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.
- vo výške minimálne 6-násobku životného minima pre osoby mladšie ako 18 rokov
V prípade neplnoletých žiadateľov sa finančné zabezpečenie často preukazuje výpisom z účtu vedeného na meno jedného z rodičov alebo inej tretej osoby. V takom prípade je potrebné priložiť aj notársky overené čestné vyhlásenie tejto osoby, v ktorom sa zaväzuje zabezpečiť žiadateľovi finančné prostriedky počas pobytu. Ak bolo toto vyhlásenie vyhotovené pred notárom v cudzom štáte, je nevyhnutné, aby bolo opatrené apostilou alebo vyšším overením a zároveň úradne preložené do slovenského jazyka prekladateľom zapísaným v zozname vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

Pozor, výška životného minima sa každoročne mení a preto je potrebné si jej výšku overovať v čase podania žiadosti.

Zabezpečenie ubytovania

Ako už bolo spomenuté, prechodný pobyt na účel štúdia má svoje špecifiká, a inak to nie je ani pri preukazovaní zabezpečeného ubytovania. Študenti vysokých škôl nemajú povinnosť predkladať doklad o zabezpečenom ubytovaní. Táto výnimka však môže mať praktické dôsledky, ktoré si študenti často neuvedomujú. Ak študent vysokej školy nepredloží potvrdenie o ubytovaní, v doklade o pobete bude ako bydlisko uvedená len mestská časť (bez konkrétnej adresy). To môže následne spôsobiť komplikácie pri rôznych administratívnych úkonoch.

Bezúhonnosť

Aj pri preukazovaní bezúhonnosti platí pre určitú skupinu študentov výnimka. Žiaci stredných škôl, ktorí žiadajú o prechodný pobyt na účel štúdia, nemusia predkladať doklad o bezúhonnosti napriek tomu, že majú viac ako 14 rokov.

Prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny

Prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny môže policajný útvar udeliť štátнемu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je:

- rodinným príslušníkom štátneho príslušníka tretej krajiny s prechodným alebo trvalým pobytom na území Slovenskej republiky,
- príbuzným v priamom vzostupnom rade azylanta mladšieho ako 18 rokov, alebo závislou osobou podľa príslušnej medzinárodnej zmluvy.

Za rodinného príslušníka štátneho príslušníka tretej krajiny sa v zmysle tohto zákona považuje:

- manžel/manželka, ak majú obaja manželia najmenej 18 rokov,

- slobodné dieťa štátneho príslušníka tretej krajiny alebo jeho manžela/manželky, mladšie ako 18 rokov
- slobodné dieťa štátneho príslušníka tretej krajiny mladšie ako 18 rokov,
- slobodné dieťa manžela/manželky mladšie ako 18 rokov,
- nezaopatrené slobodné dieťa štátneho príslušníka staršie ako 18 rokov alebo nezaopatrené slobodné dieťa jeho manžela/manželky staršie ako 18 rokov, ktoré sa z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu nedokáže o seba postarať,
- rodič štátneho príslušníka alebo rodič jeho manžela/manželky, ktorý je odkázaný na jeho starostlivosť a v krajine, odkiaľ prichádza, nepožíva primeranú rodinnú podporu.

V prípade, že sa žiada o prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny pre slobodné dieťa štátneho príslušníka tretej krajiny alebo slobodné dieťa jeho manžela/manželky, musí s udelením prechodného pobytu súhlašiť aj rodič dieťaťa, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti.

Prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny sa udeľuje na dobu platnosti pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny, ku ktorému si žiadateľ uplatňuje právo na zlúčenie rodiny (tzv. garant). Tento prechodný pobyt môže byť udelený najviac na päť rokov. Štátny príslušník tretej krajiny s udeleným pobytom na účel zlúčenia rodiny môže podnikať a za splnenia podmienok uvedených v zákone o službách zamestnanosti môže aj pracovať.

Rovnako ako pri iných druhoch pobytu, aj pre získanie povolenia na pobyt na účel zlúčenia rodiny je potrebné dokladovať štyri základné skutočnosti. Ide najmä o:

- účel pobytu (matričný doklad – rodný alebo sobášny list),
- finančné zabezpečenie pobytu (finančné zabezpečenie poskytuje garant, doklad potvrdzujúci finančné zabezpečenie má rovnakú formu, akú predložil garant pri podaní svojej žiadosti),
- zabezpečenie ubytovania (ubytovanie musí byť zabezpečené na rovnakej adrese ako má garant),
- bezúhonnosť (výpis z registra trestov – podobne ako pri iných druhoch pobytu).

Dočasné útočisko

Dočasné útočisko je forma ochrany poskytovaná osobám utekajúcim pred vojnovým konfliktom vo svojej domovskej krajine. Od 1. marca 2022 Slovenská republika poskytuje dočasné útočisko najmä občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom, ale aj niektorým kategóriám cudzincov, ktorí žili na Ukrajine pred 24. februárom 2022. Tento štatút umožňuje prístup k zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu, ubytovaniu, zamestnaniu a ďalším sociálnym službám.

Platnosť dočasného útočiska je momentálne predĺžená do 4. marca 2026 a môže byť ďalej predĺžená na základe rozhodnutia Rady Európskej únie.

Žiadosť o dočasné útočisko je možné podať aj na oddelení cudzineckej polície v Košiciach. Na registráciu je potrebné si vopred rezervovať termín prostredníctvom online rezervačného systému. Pri podaní žiadosti je potrebné predložiť doklady totožnosti a dokumenty preukazujúce oprávnenosť na získanie dočasného útočiska.

Osoby, ktorým bolo udelené dočasné útočisko, majú nárok aj na niektoré formy štátnej podpory (napr. príspevok na ubytovanie, dávka v hmotnej núdzi a podobne).

PODNIKANIE

Právny rámec podnikania

Základným kódexom, ktorý upravuje oblasť obchodného práva a podmienky podnikania v Slovenskej republike, je zákon č. 513/1991 Zb. - Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“).

Všeobecné podmienky podnikania v Slovenskej republike

Podnikaním sa podľa Obchodného zákonníka rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku. Za podnikanie možno považovať len činnosť, ktorá spĺňa všetky uvedené znaky.

Obchodný zákonník vymedzuje štyri skupiny podnikateľov:

- a) osoby zapísané v obchodnom registri (najmä obchodné spoločnosti a družstvá),
- b) osoby, ktoré podnikajú na základe živnostenského oprávnenia,
- c) osoby, ktoré podnikajú na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov (napr. slobodné povolania ako veterinári, daňoví poradcovia, advokáti; taktiež sem patria banky, poisťovne, obchodníci s cennými papiermi a ī.),
- d) fyzické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku výrobu a sú zapísané do evidencie podľa osobitného predpisu (tieto osoby vykonávajú činnosť na základe zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní a zapisujú sa do osobitných registrov, ktoré vedie obec).

Na úpravu v Obchodnom zákonníku nadvázuje zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), ktorý upravuje podmienky živnostenského podnikania. Podľa tohto zákona sa živnosťou rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených živnostenským zákonom. Zákon zároveň obsahuje aj tzv. negatívne vymedzenie, teda ustanovenie o tom, čo sa za živnosť nepovažuje.

Na výkon iných činností je potrebné špecifické oprávnenie, doklad o odbornej spôsobilosti, zápis do osobitnej evidencie alebo splnenie ďalších podmienok ustanovených živnostenským zákonom (napr. pri viazaných a remeselných živnostiach) či osobitnými právnymi predpismi.

Medzi základné znaky každého podnikateľa patria najmä obchodné meno a sídlo. Tieto údaje – spolu s identifikačným číslom osoby, číslom zápisu v registri a právnej formou – podnikateľ uvádzá v úradnom styku, na všetkých dokumentoch, ako aj na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené.

Sídlom právnickej osoby a miestom podnikania fyzickej osoby je adresa, ktorá je ako sídlo alebo miesto podnikania zapísaná v obchodnom registri, živnostenskom registri alebo v inej evidencii.

Obchodné meno predstavuje názov podnikateľa, pod ktorým vykonáva svoju podnikateľskú činnosť. Zákon neurčuje, čo má tvoriť kmeň obchodného mena, to je ponechané na rozhodnutí podnikateľa. Stanovuje však základné kritériá, ktoré je pri jeho tvorbe potrebné zohľadniť. Obchodné

meno nesmie byť zameniteľné s obchodným menom iného podnikateľa a nesmie vzbudzovať klamlivú predstavu o podnikateľovi alebo o predmete jeho činnosti.

Obchodný register a živnostenský register

Obchodný register a živnostenský register patria medzi najčastejšie využívané evidencie v súvislosti s výkonom podnikateľskej činnosti. Právna úprava týchto registrov je obsiahnutá v zákone č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a v zákone č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Obchodný register je verejný zoznam zákonom ustanovených údajov, ktorého súčasťou je aj zbierka listín.

Živnostenský register obsahuje súbor údajov o podnikateľoch určených živnostenským zákonom. Zápis, zmenu a výmaz údajov vykonávajú okresné úrady prostredníctvom informačného systému živnostenského podnikania, ktorého správcom je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Podnikanie zahraničnej osoby

Zahraničné osoby môžu podnikať na území Slovenskej republiky za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenské osoby, pokiaľ zo zákona nevyplýva niečo iné. Podľa Obchodného zákonníka sa zahraničnou osobou rozumie fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územia Slovenskej republiky. O podnikaní zahraničnej osoby na území Slovenskej republiky možno hovoriť v prípade, ak má na území Slovenskej republiky umiestnený podnik alebo jeho organizačnú zložku.

Zahraničná osoba, obdobne ako slovenskí podnikatelia, je povinná uvádzat svoje základné údaje (obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, právnu formu a identifikačné číslo, ak je pridelené, označenie registra, ktorý podnikateľa zapísal, a číslo zápisu) na svojich obchodných dokumentoch a v úradnom styku.

Právne formy podnikania právnických osôb

Základné formy podnikania právnických osôb na území Slovenskej republiky ustanovuje zákon č. 513/1991 Zb. - Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, a to vo svojej druhej časti. Ide o dve základné formy, a to družstvo a obchodné spoločnosti, z ktorých sa najčastejšie používajú nasledujúce typy:

- **verejná obchodná spoločnosť**,
- **spoločnosť s ručením obmedzeným**,
- **akciová spoločnosť**.

Obchodné spoločnosti sú právnické osoby založené za účelom podnikania. Spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť môžu byť založené aj na iný účel, pokiaľ to osobitný zákon nezakazuje. Zakladateľmi a spoločníkmi spoločnosti môžu byť fyzické i právnické osoby. Fyzická alebo právnická osoba môže byť spoločníkom s neobmedzeným ručením iba v jednej spoločnosti.

Verejná obchodná spoločnosť

Verejná obchodná spoločnosť má minimálne dvoch spoločníkov, ktorí podnikajú pod spoločným obchodným menom. Spoločnosť zodpovedá za svoje záväzky celým svojim majetkom a

spoločníci ručia za záväzky spoločne a nerozdielne celým svojim majetkom. Obchodné meno spoločnosti musí vždy obsahovať označenie právnej formy, a to buď v plnom znení „verejná obchodná spoločnosť“, alebo v skratke „ver. obch. spol.“, prípadne „v. o. s.“.

Spoločnosť s ručením obmedzeným

Spoločnosť s ručením obmedzeným je najčastejšie využívaným typom obchodnej spoločnosti. Počet spoločníkov je obmedzený na 1 až 50. Fyzická osoba môže byť jediným spoločníkom najviac v troch spoločnostiach. Ak má spoločnosť iba jedného spoločníka, ten **nemôže** byť jediným zakladateľom alebo spoločníkom v inej spoločnosti.

Spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. Spoločníci ručia za záväzky spoločnosti do výšky svojich nesplatených vkladov zapísaných v obchodnom registri.

Obchodné meno spoločnosti musí obsahovať dodatok „spoločnosť s ručením obmedzeným“. Postačuje aj skrátená forma „spol. s r. o.“ alebo „s. r. o.“

Minimálna výška základného imania je zákonom stanovená na 5 000 eur. Zakladateľským dokumentom je zakladateľská listina alebo spoločenská zmluva – v závislosti od počtu zakladateľov. Návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra podávajú a podpisujú všetci konatelia spoločnosti.

Akciová spoločnosť

Akciová spoločnosť je obchodnou spoločnosťou, ktorej základné imanie je rozdelené na určitý počet akcií s určenou menovitou hodnotou. Vydávaním akcií spoločnosť vytvára vlastný kapitál, ktorý sa stáva jej majetkom.

Spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. Akcionári za záväzky spoločnosti neručia.

Družstvo

Družstvo je spoločenstvom neuzavretého počtu osôb (členov), založeným za účelom podnikania alebo zabezpečovania hospodárskych, sociálnych či iných potrieb svojich členov. Obchodné meno družstva musí obsahovať označenie „družstvo“.

Družstvo je právnickou osobou a má najmenej päť členov. Členmi družstva môžu byť fyzické aj právnické osoby.

Za porušenie svojich záväzkov družstvo zodpovedá celým svojím majetkom, členovia za záväzky družstva neručia.

Základné imanie družstva musí byť najmenej 1 250 eur a tvorí ho súhrn členských vkladov. Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza, štatutárnym orgánom je predstavenstvo a kontrolným orgánom je kontrolná komisia.

Právne formy podnikania fyzických osôb – živnosť

Fyzické osoby môžu na území Slovenskej republiky vykonávať podnikateľskú činnosť v zásade dvomi formami – ako živnostníci, alebo v združení s inou fyzickou osobou.

Najbežnejšou formou podnikania fyzických osôb je prevádzkovanie živnosti, ktoré upravuje zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Živnosťou sa podľa tohto zákona rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok stanovených zákonom.

Zákon zároveň obsahuje aj tzv. negatívne vymedzenie živnosti, teda určuje činnosti, ktoré sa za živnosť nepovažujú – napríklad činnosti báň, poistovní, veterinárnych lekárov, advokátov, daňových poradcov, autorizovaných geodetov a kartografov a ďalších profesií.

Podmienky prevádzkovania živnosti

Prevádzkovateľom živnosti môže byť – pri splnení zákonom stanovených podmienok – okrem fyzickej osoby aj právnická osoba, ak má v predmete podnikania uvedenú činnosť, ktorá sa podľa zákona považuje za živnosť.

Prevádzkovateľom živnosti môže byť tiež zahraničná osoba, t. j. fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územie Slovenskej republiky.

Zahraničné osoby sú oprávnené prevádzkovať živnosť na území Slovenskej republiky za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenské subjekty, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Všeobecnými podmienkami prevádzkovania živnosti, ktoré zákon stanovuje pre fyzickú osobu, sú: dosiahnutie veku 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a bezúhomnosť. V prípade slovenskej právnickej osoby musia tieto podmienky splniť osoby, ktoré tvoria jej štatutárny orgán. U podniku alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby musí podmienky splniť vedúci podniku alebo organizačnej zložky.

Osobitnými podmienkami prevádzkovania živnosti sú odborná alebo iná spôsobilosť, ktorú fyzická osoba (u právnickej osoby jej zodpovedný zástupca) musí splniť podľa živnostenského zákona alebo osobitného predpisu.

Fyzická osoba môže začať vykonávať podnikateľskú činnosť až po tom, čo získa oprávnenie prevádzkovať živnosť – tzv. živnostenské oprávnenie, ktoré sa preukazuje osvedčením o živnostenskom oprávnení a výpisom zo živnostenského registra. Živnostenské oprávnenie umožňuje výkon podnikania na celom území Slovenskej republiky. V prípade cudzincov možno začať s výkonom podnikateľskej činnosti až po udelení prechodného pobytu na účel podnikania.

Ten, kto chce začať prevádzkovať živnosť, je povinný najskôr to ohlásiť živnostenskému úradu, ktorý v prípade splnenia zákonom stanovených podmienok vydá živnostenské oprávnenie. Funkciu živnostenského úradu plní okresný úrad – odbor živnostenského podnikania.

Miestna príslušnosť úradu sa určuje podľa bydliska fyzickej osoby (u právnickej osoby podľa sídla). Pre zahraničnú osobu sa príslušný živnostenský úrad určuje podľa adresy miesta činnosti podniku alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, v prípade viacerých organizačných zložiek má zahraničná osoba možnosť vol'by príslušného úradu. Zahraničná osoba pripojí k ohlášeniu aj výpis z registra trestov osoby, ktorá nie je občanom Slovenskej republiky.

Druhy živností

Živnostenský zákon rozlišuje tri druhy živností:

- a) voľné – na ich prevádzkovanie nie je potrebné preukazovať odbornú spôsobilosť.
- b) remeselné – pri týchto živnostiach zákon stanovuje ako podmienku odbornú spôsobilosť získanú vyučením v odbore, táto spôsobilosť sa preukazuje výučným listom alebo iným dokladom. Patria sem napríklad murárstvo, stolárstvo, zámočníctvo a iné.
- c) viazané živnosti – pri týchto živnostiach je podmienkou odborná spôsobilosť získaná inak. Patria sem napríklad očná optika, prevádzkovanie autoškoly, cestovnej agentúry a pod.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky pravidelne aktualizuje zoznam odporúčaných voľných živností. Zoznam remeselných a viazaných živností určuje priamo živnostenský zákon v prílohe.

FINANČNÝ SYSTÉM

Dane v trhovom hospodárstve predstavujú jeden z najdôležitejších nástrojov hospodárskej politiky štátu a sú najdôležitejším príjomovým zdrojom štátneho rozpočtu.

Daňový systém SR

Daňový systém Slovenskej republiky zahŕňa daňovú sústavu, daňové orgány zabezpečujúce výkon správy daní a osobitný systém nástrojov a postupov, ktoré tieto orgány uplatňujú vo vzťahu k daňovým subjektom.

Daňová sústava SR

Daňová sústava predstavuje súhrn daní vyberaných na území určitého štátu v určitom čase. Jej úlohou je zabezpečiť príjmy na krytie všetkých nevyhnutných výdavkov štátu.

Daňová sústava Slovenskej republiky je v platnosti od 1. januára 1993 a pri jej tvorbe sa vychádzalo zo zásad daňových sústav vyspelých trhových ekonomík. Najvýraznejšie zmeny v daňovej legislatíve nastali v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie v roku 2004, keď došlo k harmonizácii v oblasti nepriamych daní.

Daňová sústava SR sa skladá z priamych daní, ktoré daňové subjekty platia zo svojho príjmu alebo majetku priamo štátu, a z nepriamych daní, ktoré platia v cene výrobkov alebo služieb a odvádzajú ich prostredníctvom iného subjektu (napríklad predajcu).

Súčasnú daňovú sústavu Slovenskej republiky tvoria najmä tieto dane:

I. priame dane

1. príjmové (dôchodkové) dane

- a) daň z príjmov právnickej osoby,
- b) daň z príjmov fyzickej osoby,

2. majetkové dane

- a) daň z motorových vozidiel,
- b) miestne dane, napr.:
 - daň z nehnuteľností: daň z pozemkov, daň zo stavieb, daň z bytov,
 - daň za psa, a iné

II. nepriame dane

1. daň z pridanej hodnoty

2. spotrebné dane

- daň z tabakových výrobkov,
- daň z alkoholických nápojov,
- daň z minerálneho oleja, a iné,

I. Priame dane

1. Daň z príjmov

Daň z príjmov patrí do skupiny priamych daní, ktorými sa zdaňujú príjmy fyzických a právnických osôb. Jej právna úprava je obsiahnutá v zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“). Spolu s daňou z pridanej hodnoty patrí k najdôležitejším príjomom štátneho rozpočtu SR.

Sadzby:

- Daň z príjmov fyzickej osoby:
 - 15 %
 - 19 %
 - 25 %

Sadzba dane sa líši od výšky príjmu a typu príjmu (príjem z podnikania, zo závislej činnosti, z prenájmu atď.).

- Daň z príjmov právnickej osoby:
 - 10 % – do 100 000 €
 - 21 % – od 100 000 € do 5 000 000 €
 - 24 % – nad 5 000 000 €

2. Majetkové dane

a) Daň z motorových vozidiel

Daň z motorových vozidiel upravuje zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom predmetom dane je vozidlo, ktoré sa v zdaňovacom období používa na podnikanie alebo na dosahovanie príjmov z podnikania a zároveň je evidované v Slovenskej republike. Elektromobily a hybrydy majú zvýhodnené sadzby dane.

b) Miestne dane

Miestne dane sú upravené v zákone č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov. Miestne dane ukladajú obce všeobecne záväzným nariadením, v ktorom upravujú sadzby daní, zníženie daní a oslobodenie od daní.

II. Nepriame dane

1. Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“) je univerzálnou nepriamou daňou a hlavným príjmovým zdrojom štátneho rozpočtu SR. Zavedenie tejto dane do slovenskej daňovej sústavy bolo prejavom úsilia Slovenska zapojiť sa do ekonomických a právnych štruktúr európskej integrácie. Nezanedbateľnú úlohu pri jej zavedení však plnili aj prednosti režimu zdaňovania touto daňou, keďže medzi hlavné výhody zdaňovania daňou z pridanej hodnoty patrí neutrálne pôsobenie dane, transparentnosť zdaňovania a preventívne pôsobenie voči daňovým únikom.

Právna úprava DPH je sústredená v zákone č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“). Tá je prispôsobená právu EÚ, ktoré upravuje uplatňovanie tejto dane v smernici Rady (EÚ) č. 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty.

Sadzby DPH:

- Základná sadzba: 23 %
- Znížená sadzba: 19 % (na vybrané tovary a služby)
- Znížená sadzba: 5 % (základné potraviny, lieky, knihy, niektoré služby)

Spotrebné dane

Spotrebné dane patria medzi nepriame dane, ale nemajú univerzálny charakter. Vzťahujú sa len na určité druhy tovarov, pričom často ide o tie, ktorých spotreba negatívne ovplyvňuje zdravie obyvateľstva alebo škodivo pôsobí na životné prostredie. Pri výbere okruhu tovarov sa prihliada na fiškálne záujmy štátu, ale aj ovplyvňovanie spotreby týchto tovarov spoločensky žiaducim smerom.

Výkon správy daní zabezpečuje Finančná správa SR cez elektronické služby (eDane, portál FS, eKasa).

Slovensko sa zapája do medzinárodnej výmeny daňových informácií (napr. CRS, DAC6).

Miestne dane v Košiciach

Daň z nehnuteľností v Košiciach je miestnou daňou, ktorú spravuje mesto Košice. Povinnosť platiť daň z nehnuteľností vzniká vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorí sú zapísaní v katastri nehnuteľností k 1. januáru príslušného kalendárneho roka.

Daň z nehnuteľností sa skladá z týchto časťí:

- daň z pozemkov,
- daň zo stavieb,
- daň z bytov a nebytových priestorov.

Daňová povinnosť vzniká vždy k 1. januáru zdaňovacieho obdobia, pričom priznanie je potrebné podať do 31. januára daného roka. Tlačivá na daňové priznanie sú dostupné na stránke mesta Košice (www.kosice.sk).

Priznanie je možné podať:

- osobne na Magistráte mesta Košice, Trieda SNP 48/A,
- elektronicky cez portál www.esluzbykosice.sk s využitím elektronického občianskeho preukazu.

Výška dane sa stanovuje podľa všeobecne záväzného nariadenia mesta. Pre rok 2024 boli stanovené nasledovné sadzby dane z bytov:

- I. kategória: 1,270 € za m²
- II. kategória: 1,207 € za m²
- III. kategória: 1,143 € za m²

Kategórie nehnuteľností sú určené podľa katastrálnych území mesta.

Platba dane:

Po podaní priznania mesto doručí rozhodnutie, v ktorom bude uvedená vyrubená daň. Táto daň je splatná do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Ak suma dane presahuje 40 € pri fyzických osobách alebo 500 € pri právnických osobách, možno ju uhradiť v splátkach podľa pokynov uvedených v rozhodnutí.

Kontakt na správcu dane:

Magistrát mesta Košice – referát daní a poplatkov
Adresa: Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice
Telefón: +421 55 6419 180
E-mail: dane@kosice.sk

Viac informácií nájdete na oficiálnej stránke mesta Košice: www.kosice.sk.

Bankový systém

Na Slovensku pôsobia domáce banky aj pobočky medzinárodných finančných inštitúcií. Medzi najvyužívanejšie patria Tatra banka, Slovenská sporiteľňa, VÚB, ČSOB, mBank a ďalšie. Podmienky otvorenia účtu sa môžu lísiť v závislosti od konkrétnej banky:

- banky zvyčajne pri založení účtu vyžadujú osobnú návštevu,
- náklady na vedenie účtu sa pohybujú od 3 do 8 eur mesačne v závislosti od banky a typu účtu.

Na otvorenie bežného účtu pre fyzickú osobu potrebujete:

- cestovný pas,
- niektoré banky požadujú aj občiansky preukaz (ID kartu) alebo iný doklad totožnosti,
- povolenie na niektorý z typov pobytu na Slovensku alebo v inej krajine EÚ,
- doklad o trvalom bydlisku,
- v prípade študentov potvrdenie o štúdiu na vysokej škole.

Ak si chcete založiť podnikateľský účet, pripravte si aj:

- výpis z obchodného alebo živnostenského registra,
- doklady potvrdzujúce obchodné väzby so Slovenskom (zmluvy, faktúry, nájomné zmluvy),
- vyplnený dotazník KYC (Know Your Customer).

Banky môžu požadovať aj ďalšie dokumenty alebo vám založenie účtu odmietnuť.

Sociálne poistenie

Ak ste cudzinec, ktorý žije alebo pracuje na Slovensku, pravdepodobne ste sa už stretli s pojmom **sociálne poistenie**. Tento systém zabezpečuje finančnú podporu v situáciach, ako sú choroba, materstvo, úraz, nezamestnanosť alebo staroba.

Sociálne poistenie na Slovensku spravuje **Sociálna poisťovňa**, verejná inštitúcia, ktorá je zodpovedná za jeho správu.

Sociálna poisťovňa spravuje:

- dôchodkové poistenie,
- nemocenské **poistenie**,
- poistenie v nezamestnanosti,
- úrazové poistenie pri práci,
- **garančné poistenie**.

Ako to funguje?

- Zamestnávatelia a zamestnanci odvádzajú mesačné príspevky do Sociálnej poisťovne.
- Ak podnikáte ako živnostník a váš príjem presiahne zákonný limit, máte povinnosť sa prihlásiť a platiť odvody sami.
- Niektoré skupiny (napr. študenti, au-pair) **sa môžu prihlásiť na dobrovoľné sociálne poistenie**, najmä ak chcú získať nárok na dôchodok alebo iné dávky.

Aké dávky môžete získať?

Ak platíte sociálne poistenie, môžete mať nárok na:

- **nemocenské dávky** (ak ste práceneschopný),
- **materské** (aj pre cudzinky s trvalým pobytom alebo legálnym zamestnaním),
- **dávky v nezamestnanosti** (pri splnení podmienok),
- **starobný alebo invalidný dôchodok**,
- **pozostalostné dávky** (napr. vdovský/vdovecký, sirotský).

Nárok na dávky nevzniká automaticky – je potrebné splniť minimálne obdobie poistenia, ktoré sa líši podľa typu dávky.

Pobočka v Košiciach: Festivalové námestie 1, 040 01 Košice.

Zdravotné poistenie

Zdravotné poistenie je na Slovensku povinné a funguje v rámci verejného zdravotného poistenia. Cudzinci majú do tohto systému čiastočne obmedzený prístup, keďže nie všetky druhy pobytov umožňujú prihlásenie do verejného zdravotného poistenia.

Do systému verejného zdravotného poistenia sa môžu prihlásiť napríklad osoby, ktoré majú pobyt na území Slovenskej republiky na účel zamestnania, podnikania (živnost) a ďalšie prípady vymedzené zákonom.

Naopak, osoby s pobytom na účel štúdia alebo podnikania ako štatutárni zástupcovia právnických osôb sa môžu do verejného zdravotného poistenia prihlásiť iba po splnení presne stanovených podmienok.

Osoby, ktoré nemajú nárok na verejné zdravotné poistenie, sa môžu poistiť v niektornej z komerčných poist'ovní, ktoré ponúkajú špecializované produkty pre cudzincov.

Povinnosť mať zdravotné poistenie počas pobytu na území Slovenskej republiky vyplýva zo zákona o pobyci cudzincov a jej plnenie môže byť kedykoľvek kontrolované príslušníkmi polície.

Ako to funguje?

- Ak ste zamestnaný, príspevky na zdravotné poistenie zráža zamestnávateľ z vašej mzdy.
- Ak podnikáte ako živnostník, máte povinnosť prihlásiť sa a platiť odvody samostatne.

V Košiciach nájdete pobočky všetkých poist'ovní, ktoré ponúkajú poistenie v systéme verejného zdravotného poistenia. Sú to:

- **Všeobecná zdravotná poist'ovňa (VšZP)** – pobočka: Hlavná 110, Košice (www.vszp.sk)
- **Dôvera** – pobočka: Hlavná 45, Košice (www.dovera.sk)
- **Union** – pobočka: Rooseveltova 8, Košice (www.union.sk)

Komerčné poist'ovne a ponuky ich produktov si môžete vyhľadať na internete.

INÉ UŽITOČNÉ INFORMÁCIE

Školstvo

Základné školy

Od 1. septembra 2025 vstupuje na Slovensku do platnosti povinná školská dochádzka pre všetky deti, vrátane detí cudzincov, ktorí žijú na území krajiny, bez ohľadu na ich právne postavenie (aj deti s dočasným útočiskom).

Koho sa povinná školská dochádzka týka

Povinná školská dochádzka sa vzťahuje na deti, ktoré do 31. augusta príslušného kalendárneho roka dovršia vek 6 rokov a sú spôsobilé nastúpiť do školy. Povinnosť sa týka aj detí, ktorým bol v predchádzajúcim roku odložený začiatok školskej dochádzky.

Zápis do školy v Košiciach

V Košiciach sa zápis prvákov do základných škôl na nasledujúci školský rok zvyčajne koná začiatkom apríla predchádzajúceho školského roka. Rodičom, ktorí ešte dieťa nezapísali, sa odporúča, aby čím skôr kontaktovali vybranú školu.

Na zápis je potrebné priniesť:

- rodný list dieťaťa,
- občiansky preukaz oboch rodičov (alebo zákonných zástupcov),
- potvrdenie o mieste pobytu dieťaťa (ak sa lísi od pobytu rodičov).

Rodičia si môžu vybrať ktorúkoľvek školu bez ohľadu na miesto bydliska, avšak školy prioritne prijímajú deti z vlastného školského obvodu.

Podpora pre deti cudzincov

V Košiciach pôsobí Centrum podpory cudzincov, ktoré poskytuje pomoc rodičom pri zápise detí do školy a zároveň uľahčuje adaptáciu detí na vzdelávací proces.

Centrum nájdete na adresách:

- Magistrát mesta Košice - Trieda SNP 48/A, kancelária č. 12
- Kontaktné spoločensko-informačné centrum, Hlavná 68, kancelária B214

Vysokoškolské štúdium

Košice ponúkajú zahraničným študentom kvalitné a dostupné vysokoškolské vzdelanie v dynamickom a kultúrne bohatom prostredí. Mesto je domovom prestížnych univerzít, ako je Technická univerzita v Košiciach (TUKE), ktorá ponúka študijné programy v oblasti techniky, ekonómie a umenia či Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ), známa svojimi programami v oblasti medicíny, psychológie a prírodných vied. Okrem toho sa tu nachádza Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie, ktorá je jediná svojho druhu na Slovensku. Tieto univerzity sú aktívne zapojené do medzinárodných výmenných programov, čo študentom umožňuje získať vzdelanie uznávané v zahraničí. Študenti môžu využívať moderné univerzitné kampusy, zapájať sa do študentských organizácií a naplno si užívať pestrý spoločenský život, ktorý Košice ako živé študentské mesto ponúkajú.

1. Technická univerzita v Košiciach (TUKE)

Jedna z popredných technických univerzít na Slovensku, ktorá ponúka širokú škálu inžinierskych, technologických, ekonomických a umeleckých programov.

Fakulty:

- **Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií** - špecializuje sa na baníctvo, ekológiu a manažment prírodných zdrojov.
- **Fakulta materiálov, metalurgie a recyklácie** - zameriava sa na výskum v oblasti materiálov a ich spracovania.

- **Strojnícka fakulta** - ponúka programy v oblasti mechaniky a strojárstva.
- **Fakulta elektrotechniky a informatiky** - najväčšia fakulta pokrývajúca IT, umelú inteligenciu a informatiku.
- **Stavebná fakulta** - špecializuje sa na stavebníctvo a architektúru.
- **Ekonomická fakulta** - ponúka programy v oblasti ekonómie a manažmentu.
- **Fakulta výrobných technológií (Prešov)** - zameriava sa na moderné výrobné procesy.
- **Fakulta umení** - ponúka programy v oblasti dizajnu a výtvarného umenia.
- **Letecká fakulta** - špecializuje sa na letecké inžinierstvo a pilotovanie.

Webová stránka: www.tuke.sk

2. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)

Jedna z najprestížnejších univerzít na Slovensku, známa svojimi úspechmi v oblasti vedy a výskumu.

Fakulty:

- **Lekárska fakulta** - odborná príprava lekárov a stomatológov.
- **Prírodovedecká fakulta** - programy biológie, chémie, fyziky a matematiky.
- **Právnická fakulta** - štúdium práva a právnych vied.
- **Fakulta verejnej správy** - špecializuje sa na verejnú správu a politické vedy.
- **Filozofická fakulta** - humanitné, psychologické a sociologické programy.

Webová stránka: www.upjs.sk

3. Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (UVLF)

Jediná vysoká škola na Slovensku so špecializáciou na veterinárne lekárstvo a farmáciu.

Ponúka štúdium týchto programov:

- bezpečnosť krmív a potravín
- kynológia
- veterinárna sestra
- vzťah človek - zviera a jeho využitie v canisterapii a hipoterapii
- náuka o živočíchoch
- pohoda a ochrana zvierat
- trh a kvalita potravín
- farmácia
- hygiena potravín
- všeobecné veterinárske lekárstvo

Webová stránka: www.uvlf.sk

Okrem týchto univerzít sa v Košiciach nachádzajú aj menšie súkromné univerzity a pobočky (fakulty) univerzít z iných miest, ako napríklad Ekonomická univerzita v Bratislave (Podnikovohospodárska fakulta), Teologická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku (pobočka v Košiciach), Vyššia škola bezpečnostného manažmentu v Košiciach.

Zdravie

Ak chcete, aby vám bola na Slovensku poskytovaná zdravotná starostlivosť, odporúčame vám zaregistrovať sa u všeobecného lekára, prípadne u pediatra (v prípade detí). Všeobecný lekár vás v prípade potreby odporučí k lekárovi – špecialistovi.

Kontakty na lekárov nájdete na stránke: www.zzz.sk

Očkovanie pre deti je na Slovensku povinné podľa národného očkovacieho kalendára. Dospelým sa odporúča vakcinácia proti chrípke, kliešťovej encefalítide a hepatitíde.

Očkovacie centrum sa nachádza napríklad v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach: www.unlp.sk

Pohotovosť – postup

V prípade akútnych zdravotných ťažkostí sa môžete v Košiciach obrátiť na:

- **Všeobecnú pohotovosť pre dospelých:** Rastislavova 43, Košice (otvorená nonstop)
- **Detskú pohotovosť:** Trieda SNP 1, Košice (otvorená nonstop)
- **Zubnú pohotovosť:** Toryská 1, Košice

V prípade vážneho ohrozenia zdravia volajte číslo na 112 alebo 155. V niektorých krajinách je zvykom volať rýchlu zdravotnícku pomoc aj v prípadoch, kedy to nie je nevyhnutné. Ak lekári rýchlej zdravotníckej pomoci vyhodnotia ich výjazd ako neopodstatnený, môže sa stat', že budete musieť uhradiť náklady na tento výjazd, napriek tomu, že máte zdravotné poistenie. Odporúčame vám volať rýchlu zdravotnícku pomoc len vo vážnych a život ohrozujúcich prípadoch. V opačnom prípade sa obracajte na svojho všeobecného lekára alebo pohotovostnú lekársku službu.

Lekárne v Košiciach

Lekárne sú na Slovensku bežne dostupné – nachádzajú sa vo väčších mestách aj menších obciach, často v blízkosti zdravotných stredísk alebo vo veľkých obchodných centrách.

V súčasnosti v Košiciach neexistuje žiadna lekáreň s nepretržitou prevádzkou. Ak potrebujete lieky mimo uvedených otváracích hodín, odporúča sa kontaktovať pohotovostnú lekárenskú službu alebo sa poradiť s lekárom o alternatívnych možnostiach.

Najdlhšiu prevádzku v meste má Lekáreň Toryská – Toryská 1, Košice, a to denne od 7:30 do 22:30, vrátane víkendov a sviatkov.

Mnohé lieky (napr. antibiotiká, lieky na tlak, niektoré lieky proti bolesti) sú dostupné iba na lekársky predpis.

Lieky na bežné problémy (nachladnutie, bolesť, trávenie) sú dostupné bez predpisu, ale predávajú sa výlučne v lekárňach.

Ak máte na Slovensku verejné zdravotné poistenie, časť liekov vám môže byť hradená z tohto poistenia.

Za niektoré lieky si však aj napriek poisteniu budete musieť priplácať.

Ak máte ako cudzinec komerčné zdravotné poistenie, odporúčame overiť si, či vám poist'ovňa prepláca nákup liekov. Pre istotu si vždy uchovajte doklad o kúpe (bloček a recept).

Nemocnice v Košiciach

Zdravotnú starostlivosť v nemocniach zabezpečujú v Košiciach viaceré zdravotnícke zariadenia.

Medzi najväčšie patria:

- **Univerzitná nemocnica L. Pasteura**
 - Rastislavova 43 a Trieda SNP 1, Košice
 - Špecializácie: chirurgia, interná medicína, neurológia, traumatológia a ďalšie
 - Web: www.unlp.sk
- **Detská fakultná nemocnica Košice**
 - Trieda SNP 1, Košice

- Špecializácie: pediatria, detská chirurgia, neonatológia
- Web: www.dfnkosice.sk

- **Nemocnica AGEL Košice-Šaca**

- Lúčna 57, Košice-Šaca
- Špecializácie: ortopédia, gynekológia, oftalmológia
- Web: nemocnicakosicesaca.agel.sk

V Košiciach však nájdete aj iné nemocnice a menšie špecializované kliniky. Váš všeobecný lekár vám v prípade zdravotných tŕažiek môže poradí, na koho sa obrátiť.

Pomoc v oblasti duševného zdravia

V Košiciach je dostupná aj špecializovaná pomoc v oblasti duševného zdravia. Môžete ju vyhľadať napríklad na týchto miestach:

- **Psychiatrická klinika UNLP**

- Trieda SNP 1, Košice
- Psychiatrická pomoc, diagnostika a liečba
- Web: www.unlp.sk

- **Psychosociálne centrum Košice**

- Južná trieda 23, Košice
- Psychologická a terapeutická pomoc, sociálne poradenstvo
- Web: www.pscentrum.sk

Pri akútnej kríze môžete napríklad kontaktovať nonstop linku dôvery Nezábudka: 0800 800 566.

Doprava

Košice sú dôležitým dopravným uzlom východného Slovenska s dobre rozvinutou sieťou spojení.

Mesto disponuje medzinárodným letiskom (Letisko Košice) s pravidelnými letmi do Prahy, Viedne, Varšavy a Londýna: <https://www.airportkosice.sk>

Košice sú napojené aj na cestnú sieť. Väčšina diaľnic a rýchlostných ciest na Slovensku je pre osobnú aj nákladnú dopravu spoplatnená. Podrobnosti o poplatkoch sú dostupné na stránke Národnej diaľničnej spoločnosti: <https://eznamka.sk>

Mesto je takisto významným železničným uzlom. Železničná stanica Košice ponúka priame spojenia s Bratislavou, Budapešťou, Prahou, Viedňou a ďalšími mestami: <https://www.zsr.sk>

Autobusová doprava spája Košice so všetkými väčšími mestami v regióne, ako aj so susednými krajinami. Kompletné cestovné poriadky a dopravné spojenia sú k dispozícii na stránke: <https://cp.sk>.

Verejná doprava (VD)

Verejná doprava v Košiciach zahŕňa električky, autobusy a trolejbusy. Lístky je možné zakúpiť si v automatoch, stánkoch alebo prostredníctvom mobilných aplikácií, ako napríklad UBIAN.

Ceny:

- jednorazový lístok (30 minút): 0,90 €
- mesačný lístok: 26,90 €
- mesačný lístok pre študentov: 13,45 €

Lístky si je možné zakúpiť aj prostredníctvom SMS (1166) či mobilných aplikácií.

Parkovanie a rezidentské karty

Košice majú zónový parkovací systém (PAAS). Mesto je rozdelené na zóny A, B, C a D.

Ceny hodinového parkovania závisia od zóny:

- zóna A: 2,00 €
- zóna B: 1,50 €
- zóna C: 1,00 €

- zóna D: 0,50 €

Obyvatelia si môžu zaobstaráť rezidentskú parkovaciu kartu, ktorá im umožňuje parkovanie v obytnej zóne za zvýhodnenú cenu. O kartu je možné požiadať prostredníctvom oficiálnej webovej stránky mesta alebo osobne na Magistráte mesta Košice. Medzi potrebné doklady patrí povolenie na pobyt a doklady od auta.

Zber a triedenie odpadu

Košice majú pravidelný systém zberu a triedenia domového odpadu. Obyvatelia sú povinní platiť ročný poplatok za odvoz odpadu. Výška poplatku závisí od počtu osôb v domácnosti a typu bývania. Cudzinci sa musia po nastáhovaní zaregistrovať na príslušnom miestnom úrade a uhradiť príslušný poplatok.

Overovanie dokumentov

Overovanie dokumentov, ako sú kópie, podpisy a iné úradné úkony, sa vykonáva na mestskom magistráte, miestnych úradoch alebo u notárov. Na overenie je potrebné predložiť originály príslušných dokladov a doklad totožnosti.

Podrobnejšie informácie sú dostupné na oficiálnej webovej stránke mesta Košice.

Daň za domáce zvieratá

Majitelia psov v Košiciach sú povinní platiť ročnú daň, ktorej výška závisí od príslušnej mestskej časti.

Registrácia psa a úhrada dane sa vykonávajú na miestnom úrade.

Zároveň platia aj pravidlá týkajúce sa venčenia psov a zodpovednosti ich majiteľov – napríklad povinnosť mať psa na vôdzke, odpratávať exkrementy a rešpektovať vyhradené priestory.

MANŽELSTVO

Ak chce cudzinec uzavrieť manželstvo na území Slovenskej republiky, je potrebné dodržať určité právne a administratívne postupy.

Miesto a forma uzavretia manželstva

Manželstvo možno uzavrieť:

- **pred matričným úradom** – v obvode, kde má jeden zo snúbencov trvalý alebo prechodný pobyt,
- **pred orgánom registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti** – za predpokladu, že cirkev je registrovaná v SR.

Ak ani jeden zo snúbencov nemá pobyt na Slovensku, môžu uzavrieť manželstvo na ktoromkoľvek matričnom úrade.

Povinné doklady pre cudzinca

Cudzinec musí najneskôr **14 dní pred sobášom** predložiť matričnému úradu tieto doklady:

- **rodný list**
- **doklad o osobnom stave** (napr. potvrdenie o tom, že je slobodný/rozvedený, doklad nemá byť starší ako 6 mesiacov, v niektorých prípadoch možno potvrdenie nahradíť čestným vyhlásením urobeným pred orgánom štátu, ktorého je občanom)
- **doklad o štátom občianstve** (napr. cestovný pas)
- **doklad o pobytu** (ak má cudzinec pobyt na území SR)
- **právoplatný rozsudok o rozvode alebo úmrtný list** predchádzajúceho manžela/manželky (ak je cudzinec rozvedený alebo ovdovený)

- **doklad totožnosti**

Všetky zahraničné verejné listiny musia byť:

- **úradne osvedčené** – apostilované alebo superlegalizované, v závislosti od krajiny pôvodu dokumentu,
- **úradne preložené do slovenského jazyka** – preklad musí byť vyhotovený prekladateľom zapísaným v Zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR.

Jazykové požiadavky

Obrad sa koná v slovenskom jazyku. Ak cudzinec nerozumie po slovensky, je potrebná prítomnosť úradného tlmočníka. Zoznam úradných tlmočníkov je dostupný na stránke Ministerstva spravodlivosti SR.

Možnosť upustenia od predloženia niektorých dokladov

Ak je získanie niektorého z požadovaných dokladov spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou, môže cudzinec požiadať matričný úrad o upustenie od jeho predloženia. Žiadosť musí byť písomná, osobne podaná a podrobne odôvodnená. Matričný úrad ju predloží na rozhodnutie príslušnému okresnému úradu.

Pre podrobnejšie informácie a konkrétnie požiadavky odporúčame kontaktovať príslušný matričný úrad podľa miesta plánovaného sobáša.

NARODENIE DIETĀTA

Ak sa štátному príslušníkovi tretej krajiny narodí dieťa na území Slovenskej republiky, má voči slovenským orgánom niekoľko povinností. Tieto povinnosti sa týkajú najmä registrácie narodenia, vybavenia pobytového statusu dieťaťa a zabezpečenia jeho výcestovania v prípade, že sa o pobyt nepožiada.

1. Registrácia narodenia dieťaťa

Po narodení dieťaťa je potrebné zabezpečiť jeho zápis do matriky a vydanie slovenského rodného listu. Tento proces sa zvyčajne realizuje automaticky prostredníctvom nemocnice, kde sa dieťa narodilo. V prípade, že rodičia nie sú zosobášení, je potrebné určiť otcovstvo súhlasným vyhlásením oboch rodičov na matrike.

2. Žiadosť o pobyt pre dieťa

Ak má aspoň jeden z rodičov udelený pobyt na Slovensku, je možné požiadať o pobyt pre dieťa. Typ pobytu závisí od pobytového statusu rodičov:

- **Prechodný pobyt** - ak má rodič prechodný pobyt, môže požiadať o prechodný pobyt pre dieťa na účel zlúčenia rodiny.
- **Trvalý pobyt** - ak má rodič trvalý pobyt, môže požiadať o trvalý pobyt pre dieťa.
- **Dočasné útočisko** - ak má rodič poskytnuté dočasné útočisko, dieťa môže získať rovnaký status.

Žiadosť je potrebné podať na oddelení cudzineckej polície. K žiadosti sa predkladajú:

- platný cestovný doklad dieťaťa alebo doklad rodiča, v ktorom je dieťa zapísané,

- rodný list dieťaťa,
- dve fotografie dieťaťa ($3 \times 3,5$ cm),
- doklad o finančnom zabezpečení pobytu dieťaťa,
- doklad o zabezpečení ubytovania pre dieťa.

Ak nie je možné predložiť všetky požadované doklady pri podaní žiadosti, je možné podať aj nekompletnú žiadosť. V takom prípade bude konanie prerušené a žiadateľ bude vyzvaný na doplnenie chýbajúcich dokladov v stanovenej lehote.

3. Lehota na podanie žiadosti a výcestovanie

Žiadosť o pobyt pre dieťa je potrebné podať do **90 dní od jeho narodenia**. Ak rodič nepožiada o udelenie pobytu pre dieťa v tejto lehote, je povinný zabezpečiť jeho výcestovania z územia Slovenskej republiky, pokiaľ tomu nebráňa vážne dôvody.

Je dôležité dodržiavať uvedené lehoty a postupy, aby sa predišlo komplikáciám s pobytovým statusom dieťaťa na území Slovenskej republiky.

Ak rodičia nie sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky, odporúčame obrátiť sa aj na konzulárne úrady alebo veľvyslanectvá ich domovských štátov. Tieto inštitúcie môžu poskytnúť informácie o možnosti získania štátneho občianstva domovského štátu dieťaťa, ako aj pomôcť so získaním dokladov potrebných na výcestovanie alebo na podanie žiadosti o pobyt na území Slovenskej republiky.

ZMENA BYDLISKA CUDZINCA

Každý cudzinec, ktorý má na Slovensku udelený prechodný, trvalý alebo dlhodobý pobyt, je zo zákona povinný označiť zmenu bydliska. Túto skutočnosť je potrebné nahlásiť na príslušnom oddelení cudzineckej polície do piatich pracovných dní od zmeny adresy. Zodpovednosť za splnenie tejto povinnosti nesie samotný cudzinec.

Zmena bydliska sa oznamuje osobne na oddelení cudzineckej polície podľa nového miesta pobytu. Cudzinec si musí so sebou priniesť:

- platný cestovný pas,
- pobytový preukaz (tzv. kartičku o pobytu),
- doklad potvrdzujúci nové ubytovanie
(napr. nájomnú zmluvu, list vlastníctva alebo písomný súhlas vlastníka nehnuteľnosti),
- vyplnenú žiadosť o vydanie dokladu, ktorú možno získať na mieste alebo stiahnuť zo stránky Ministerstva vnútra SR.

Ak je adresa bydliska uvedená priamo na pobytovej karte, polícia vydá cudzincovi nový doklad s aktualizovanými údajmi. V niektorých prípadoch (napr. študenti alebo Slováci žijúci v zahraničí) pobytová karta adresu neobsahuje – vtedy stačí zmenu označiť bez vydania nového dokladu. Zmena sa zaznamená iba v internom systéme polície.

Po oznamení zmeny bydliska sa aktualizované údaje **automaticky prenášajú do ďalších verejných registrov**, ako sú:

- register obyvateľov Slovenskej republiky,
- zdravotná poisťovňa (ak je cudzinec verejne zdravotne poistený),

- v niektorých prípadoch aj Sociálna poisťovňa.

Cudzinec tak nemusí túto zmenu osobitne nahlasovať každému úradu zvlášť, ale odporúčame overiť si, či k tomu došlo.

Ak si cudzinec nesplní túto zákonnú povinnosť a zmenu bydliska nenahlási, môže mu byť uložená pokuta až do výšky 165 eur. Okrem toho mu môže takýto priestopok skomplikovať budúce žiadosti o obnovenie alebo zmenu pobytu. Preto sa odporúča nahlasovanie zmien neodkladať a vykonať ho včas.

Úmrtie cudzinca na Slovensku

V prípade úmrtia cudzieho štátneho príslušníka na území Slovenskej republiky je potrebné dodržať nasledovný postup:

1. Nahlásenie úmrtia a zápis do matriky

Úmrtie cudzinca sa zapisuje do knihy úmrtí príslušného matričného úradu. Následne je matričný úrad povinný oznámiť túto skutočnosť zastupiteľskému úradu krajiny, ktorej bol zosnulý občanom. Ak takýto úrad na Slovensku neexistuje, informáciu postúpi Ministerstvu zahraničných vecí SR.

2. Informovanie rodiny a koordinácia s konzulátom

Zastupiteľský úrad danej krajiny zabezpečí kontaktovanie rodiny zosnulého a poskytne im potrebné informácie o ďalšom postupe, vrátane možnosti repatriácie alebo pohrebu na Slovensku.

3. Repatriácia telesných pozostatkov

Ak si rodina praje prevoz telesných pozostatkov do domovskej krajiny, je potrebné:

- zabezpečiť úmrtný list a prípadne ďalšie potrebné dokumenty,
- kontaktovať špecializovanú pohrebnú službu s medzinárodnými skúsenosťami.

Odporúčame vyhľadať pohrebnú službu v štáte, kam majú byť telesné pozostatky prevezené. Tieto služby budú mať skúsenosť s tým, aké doklady je potrebné vybaviť pre bezproblémový prevoz telesných pozostatkov.

V prípade, že mal zosnulý uzavorené poistenie pokrývajúce repatriáciu, je proces jednoduchší a náklady môžu byť hradené poisťovňou.

Náklady na repatriáciu sa líšia v závislosti od viacerých faktorov, ako sú miesto úmrtia, spôsob prepravy a dĺžka uloženia pozostatkov. Bez poistenia tieto náklady zvyčajne hradí rodina zosnulého.

4. Právna a administratívna pomoc

V prípade potreby je vhodné obrátiť sa na advokátske kancelárie alebo organizácie špecializujúce sa na medzinárodné právne služby, ktoré môžu pomôcť s administratívnymi úkonmi a komunikáciou s príslušnými úradmi.

Môžete sa obrátiť napríklad na IOM, Ligu za ľudské práva alebo Slovenskú humanitnú radu.

V prípade, že sa príbuzných zosnulého nepodarí nájsť, alebo sa neprihlásia, situácia sa zvyčajne rieši v zmysle zákona o pohrebníctve. Ide o tzv. sociálny pohreb na náklady štátu alebo obce. Obec si môže náklady následne vymáhať späť z majetku, ktorý zosnulý zanechal alebo od príbuzných, ak sa neskôr prihlásia.

VÝMENA ZAHRANIČNÉHO VODIČSKÉHO PREUKAZU

Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí majú na Slovensku udelený prechodný, trvalý alebo tolerovaný pobyt, môžu používať svoj zahraničný vodičský preukaz, ak je platný a vydaný v súlade s medzinárodnými dohodami, ako je napríklad Ženevský dohovor o cestnej premávke z roku 1949 alebo Viedenský dohovor z roku 1968. Ak však plánujú na Slovensku dlhodobo žiť a viest' motorové vozidlo, odporúča sa výmena zahraničného vodičského preukazu za slovenský.

Žiadosť o výmenu sa podáva na príslušnom dopravnom inšpektoráte. Žiadateľ musí predložiť:

- platný zahraničný vodičský preukaz,

- kartu vodiča (ak sa vydáva k dokladu),
- platný doklad totožnosti,
- doklad o pobytne na Slovensku,
- vyplnenú žiadosť o výmenu vodičského preukazu.

V niektorých prípadoch je potrebné:

- absolvovať lekársku prehliadku,
- zložiť doplnujúce skúšky, najmä ak preukaz nevyhovuje požiadavkám Ženevského alebo Viedenského dohovoru.

Pre aktuálne a podrobne informácie o výmene zahraničného vodičského preukazu sa odporúča kontaktovať príslušný dopravný inšpektorát alebo navštíviť oficiálnu webovú stránku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Lehoty na výmenu vodičského preukazu

Cudzinec je povinný vymeniť si zahraničný vodičský preukaz za slovenský, ak plánuje dlhodobo žiť a viest motorové vozidlo na území Slovenskej republiky.

V súčasnosti neexistuje zákonom stanovená lehota na výmenu zahraničného vodičského preukazu.

Základnou podmienkou na výmenu je však:

- udelený prechodný alebo trvalý pobyt v Slovenskej republike a
- preukázaťný pobyt na jej území najmenej 185 dní v kalendárnom roku.

Po splnení tejto podmienky si môže cudzinec požiadať o výmenu vodičského preukazu na príslušnom orgáne Policajného zboru podľa miesta pobytu.

Skutočnosť, že nie je určená presná lehota na výmenu, neznamená, že výmena nie je potrebná. Ak cudzinec dlhodobo býva na Slovensku a používa motorové vozidlo, odporúča sa preukaz vymeniť. Nevyhovenie tejto povinnosti môže viest k problémom pri policajnej kontrole, riešení dopravných nehôd, uznávaní poistenia alebo nárokov v prípade poistných udalostí.

Postup pri výmene vodičského preukazu

1. Podanie žiadosti:

- Žiadosť sa podáva osobne na príslušnom oddelení dokladov okresného riaditeľstva Policajného zboru podľa miesta pobytu.

2. Potrebné doklady:

- Platný doklad totožnosti (napr. cestovný pas)
- Doklad o pobytne
- Platný zahraničný vodičský preukaz.
- Potvrdenie o vydaní vodičského preukazu (ak je to vyžadované)
- Úradný preklad všetkých dokumentov do slovenského jazyka

3. Odovzdanie pôvodného preukazu:

- Pri výmene je potrebné odovzdať pôvodný zahraničný vodičský preukaz, ktorý bude vrátený príslušnému orgánu krajiny, ktorá ho vydala.

Vodičské oprávnenia na skupiny C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D alebo DE vyžadujú predloženie platného dokladu o zdravotnej a psychickej spôsobilosti vydaného v SR.

Pre podrobnejšie informácie a aktuálne požiadavky je vhodné kontaktovať príslušné oddelenie dokladov Policajného zboru alebo na vštíviť oficiálnu webovú stránku Ministerstva vnútra.

SLUŽBY A KONTAKTY

1. Núdzové telefónne čísla

V prípade núdze na Slovensku volajte na nasledujúce čísla:

- 112 — jednotné núdzové číslo (polícia, záchranka, hasiči)
- 158 — polícia
- 155 — záchranná zdravotná služba
- 150 — hasiči
- 124 — cestná záchranná služba
- 09610 507 01 — polícia pre cudzincov
- 0850 111 321 — linka pomoci pre obete násilia

Prostredníctvom osobitných liniek sa môžete obrátiť na rôzne mimovládne organizácie alebo inštitúcie a získať ďalšie formy pomoci a podpory:

Linka pomoci UNHCR - 0800 22 12 30 (bezplatná linka, volania zo slovenského tel. čísla), +421 268 622 959 (volania z iného ako slovenského tel. čísla)

Detskú linku UNICEF - 116 111

Núdzová linka UNICEF - 0800 500 500

Linka dôvery a psychologická pomoc - 055/622 23 23

Linka nádeje - 055/644 11 55

Právna pomoc

Liga za ľudské práva

Poskytuje bezplatnú právnu pomoc utečencom, žiadateľom o azyl, osobám s dočasným statusom ochrany, deťom bez sprievodu a cudzincom. Košice: Strojárenska 3

Odporuča sa predbežná registrácia cez Reservio.

- Linka pomoci pre Ukrajincov: 0800 222 350
- Telefón: +421 911 720 093
- E-mail: ukraina@hrl.sk
- Telegram: @HRL_sk
- Webová stránka: www.hrl.skhelp.unhcr.org

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM)

Poskytuje poradenstvo v oblasti zamestnania, rekvalifikácie a odbornej prípravy.

- Webová stránka: www.mic.iom.sk
 - Horúca linka: 0850 211 478
-

Cudzinecká polícia

V prípade otázok týkajúcich sa imigračného a pobytového statusu kontaktujte cudzineckú políciu.

Informácie o oddeleniach migračnej polície: <https://www.minv.sk/?ocp>

Rezervácie na stretnutia s políciou: <https://www.minv.sk/?objednavaci-system-na-ocp>

Centrum podpory cudzincov v Košiciach

Slovensko má integračné centrá, ktoré poskytujú podporu cudzincom vrátane konzultácií, jazykových kurzov a ďalších služieb:

Centrum podpory cudzincov mesta Košice, Tr. SNP 48/A, 040 01 Košice

Kancelária prvého kontaktu pre cudzincov

Tel.: +421-(0)55 6419 190
e-mail: centrumH68@kosice.sk

Ministerstvo vnútra SR, Okresné úrady

Okresné úrady poskytujú administratívne služby, ako je registrácia pobytu, vybavovanie dokumentov atď.

bezplatná infolinka - Call Centrum MV SR: 0800/222 222

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Oddelenie poskytuje pomoc v oblasti zamestnanosti, sociálnej pomoci a rodinných záležitostí.

www.employment.gov.sk/sk/

Pošta

Slovenská pošta poskytuje širokú škálu služieb vrátane:

- Posielanie listov a balíkov (bežné, doporučené, expresné).
- Platba účtov a prevody peňazí.
- Predaj poštových známok a obalov.

Zásielky môžete posieláť prostredníctvom pošty. Na sledovanie zásielok použite jedinečný kód poskytnutý pri doručení.

Viac informácií o službách a tarifoch nájdete na oficiálnej webovej stránke: slovenská pošta.

Pre pohodlné využívanie poštových služieb je k dispozícii aj mobilná aplikácia.

www.posta.sk
